

Tortyrcentral i Marrakech

Rabab Amidane, en 22-årig väst-saharisk student på universitetet i Marrakech, greps och misshandlades av marockansk polis efter en manifestation för väst-saharisk självständighet i maj. I juli besökte hon norska ungdomsförbund samt Göteborg.

I Marrakech i Marocko finns ett stort berömt torg, Djemaa el Fna. Hit kommer mängder av turister för att handla i basarerna, äta och titta på alla ormtjusare, akrobater och andra turistattraktioner.

– Man kunde höra ljuden från människorna som promenerade ovanför våra huvuden och känna doften av mat, berättar Rabab Amidane, 22-årig väst-saharisk studentska som greps och misshandlades av marockansk polis i maj.

Vid ena änden av Djemaa el Fna ligger en polisstation. Men under själva torget ligger hemliga celler och avdelningar, där marockaner och väst-saharier regelbundet misshandlas och torteras.

– Det var cirka 30 manliga studenter som satt bakbundna med bindlar för ögonen längs väggarna i ett av rummen den 9 maj i år. Vi var också några kvinnliga studenter. Ibland fördes någon av oss ut ur rummet och vi kunde höra skriken, när han eller hon torterades, säger Rabab.

Rabab Amidane studerar engelska vid universitetet i Marrakech sedan hösten 2006. I det ockuperade Västsahara finns ingen högre utbildning. Alla marockanska och väst-sahariska ungdomar, som vill och får studera vidare, är hänvisade till universitetet i Marocko.

– I Marocko kan jag inte bära min väst-sahariska klädsel, melhafa, berättar Rabab. Väst-saharier trakasseras och betraktas som mindre vetande, smutsiga och ovärdiga. Därför har jag jeans och tröja

och försöker se ut som en ung marockansk studentska.

Den 7 maj greps cirka 50 väst-sahariska studenter vid universitetet i Agadir. De hade demonstrerat för ett fritt Västsahara, men misshandlades av marockansk polis och fördes till polisstationen. Ett dygn därefter släpptes de, men fem studenter dömdes senare till fängelse.

I sympati med de 50 studenterna demonstrerade cirka 30 väst-sahariska studenter vid universitetet i Marrakech två dagar senare. Rabab berättar:

– Vi ropade slagord och hade banderoller där vi krävde att Västsahara ska bli självständigt. Ganska snart anlände marockansk polis av olika slag. De om-

Rabab efter polisangripandet vid universitetet. Bild: ASVDH

ringade universitetsområdet, så att vi inte kunde ta oss därifrån. Sedan väntade de tills mörkret föll. Då gick de in med tågar och grep oss. För att ta reda på vem som var väst-saharier, tvingade de studenterna att säga sina namn. Med hjälp av accenten kunde de avgöra vem som var väst-saharier. Det betyder att flera som greps inte alls hade varit med vid demonstrationen.

– Jag blev slagen överallt med batong på det brutalaste sätt. Min väninna Sultana Khaya misshandlades till den grad att hon förlorade synen på ett öga. En annan kamrat bröt de benet på. En tredje blev knivskuren. Vi blödde överallt och situationen var förtvivald. Då körde plötsligt

en ambulans fram. Lättade fördes Sulthana och jag in i bilen. Men vi bedrog oss. Det var en civilklädd polis som satt vid oss i bilen. Misshandeln fortsatte i ambulansen. Sulthana vädjade om nåd på grund av sitt skadade öga. Då tog polismannen sin batong och klippte till henne i det andra ögat.

– När vi kom fram till sjukhuset, uppmanades vi att sträcka på oss och gå med rak rygg förbi alla andra patienter och besökare. Vi fördes in i ett rum, där en läkare gjorde en mycket snabb undersökning. Han kunde konstatera att inget var brutet på Sulthana och mig. Sulthana fick ett slarvigt bandage över sitt öga. Vi träffade ingen annan sjukvårdspersonal och fick ingen smärtstillande medicin eller annan behandling. Därefter fördes vi ut till en polisbil och fraktades till polisstationen vid Djemaa el Fna-torget och den hemliga avdelningen under torget.

– Misshandel, sexuellt våld och förömläppningar fortsatte i biltransporten och på polisstationen. Vi kallades smutsiga och dumma.

Sulthana hade fruktansvärda smärtor. Jag tryckte hennes huvud mellan mina händer för att försöka lindra smärtan. Till slut fördes hon bort för att transporteras till ett sjukhus.

– På morgonen släpptes en väninna och jag. Vi släpades oss ut på torget. Då stack en polis till oss pengar för att vi skulle kunna ta en taxi. Men det var inte av sympati, insåg vi senare, utan för att vi helt enkelt väckte för mycket uppmärksamhet, där vi blödande och med sönderrivna kläder linkade fram.

– I två dagar letade vi sedan efter Sulthana. Var fanns hon? Till slut hittade vi henne på ett miserabelt litet sjukhus. Hon var i stort behov av specialisthjälp, men det fick hon inte där.

Hon berättade att hon hade tvingats

skriva under olika dokument. När hon inte längre orkade skriva, tog poliserna helt sonika hennes tumme och tryckte det mot dokumenten.

Protesterna bland studenterna spred sig vidare till universiteten i Casablanca och Rabat. Även där greps och misshandlades studenter. Flera studenter dömdes till långa fängelsestraff.

Sulthana är nu blind på det ena ögat och ser dåligt på det andra. Hon dömdes i maj till 8 månaders fängelse. Sex andra studenter från universitetet i Marrakech dömdes till ett års fängelse. Det visade sig att i ett av dokumenten, som Sulthana tvingats skriva under, stod att det var västsahariska studenter som hade orsakat hennes skador.

Riksdagsledamoten Birgitta Ohlsson (fp) frågade i maj i riksdagen utrikesminister Carl Bildt om hur han kommer att agera när det gäller övergreppen på de västsahariska studenterna. Han svarade att det förekommit oroligheter mellan västsahariska och marockanska studenter på universiteten och att analysen av händelseförloppet inte var entydig.

President Mohamed Abdelaziz uppmanade i juli FN:s generalsekreterare Ban-Ki Moon att ingripa mot de marockanska regeringen för att rädda livet på de nio hungerstrejkande studenter i fängelset i Rabat, som dömts för demonstrationer i maj. Studenterna krävde sjukvård, mat,

familjesök och att bli separerade från vanliga kriminella fångar.

Mohamed Abdelaziz krävde också att den marockanska regimen ska frige de 151 västsahariska krigsfångarna och redogöra för vad som hänt de 500 civila västsaharier, som är försvunna.

– **Jag har tur, säger Rabab** allvarligt när jag träffar henne i Göteborg i juli. Hon är inbjuden till Norge av norska liberala ungdomspartiet Unge Venstre, men gör ett snabbesök i Göteborg.

– Jag har ju inga släktingar som är eller har varit kidnappade och försvunna i hemliga fångelser. Det har de flesta andra, som jag känner.

Hela Rababs familj är utsatt för trakasserier och förföljelser av marockansk polis. Hennes bror, El Ouali Amidane, 21 år, dömdes i april till fem års fängelse efter en fredlig demonstration för självständighet i oktober 2006 i El Aaiún. Han var anklagad för väpnat möte och för att ha förstört allmän egendom.

I juli greps hennes syster, Aminetou Amidane, 24 år, utanför hemmet och misshandlades av marockansk polis och fördes bort. Hon släpptes efter ett dygn.

– Vi letade efter henne i 15 timmar, berättar Rabab.

Rababs familj, som är bosatt i El Aaiún, har fått sitt hem vandaliserat och förstört flera gånger av marockansk polis.

Rabab själv blev relegerad från gymnasieskolan i El Aaiun, eftersom hon hade

ropat slagord om Västsahara. Hon lyckades ändå till slut ta sin studentexamen genom att göra slutproven i en helt annan stad, där hon inte var känd som aktivist.

– Utanför skolorna i det ockuperade Västsahara står poliser med fotografier på misstänkta personer och kollar alla elever. Inne i skolorna finns civilklädda poliser, som kontrollerar vad som försiggår. Nästan alla lärare är marockaner. Vi västsaharier betraktas som sämre människor.

– Nu drar sig inte polisen för att gripa barn. Ett grannbarn till mig, bara 11 år gammal, satt en hel natt på polisstationen tillsammans med andra barn och ungdomar. På morgonen innan de släpptes tvingades de städa hela polisstationen. Föreställ dig själv; ett barn som ska rengöra rum, där all möjlig hemskhet ägt rum, där människor torterats och misshandlats. Mitt grannbarn är nu relegerad från skolan. Vilken framtid har han utan skolgång?

Livet för västsahariska ungdomar är svårt. Den marockanska regimen har på olika sätt försökt att kväsa det motstånd som hela tiden funnits mot ockupationen. På 80-talet skickade man iväg tusentals ungdomar till skolor i Marocko för att marockanisera dem, men det misslyckades. På 90-talet betalade man ungdomar en lön utan att ge dem arbete; ett nytt sätt att passivisera dem. Numera berövar man många skolgång genom att relegera dem. Att inte anställa västsaharier är en annan metod. Arbetslösheten är skyhögt. Frustrerade västsahariska ungdomar ser ingen

Rabab Amidane utanför Göteborgs universitet. Västsahariska studenter och elever misshandlas ofta inför slutprov, så att de inte ska klara sig, berättar hon. Bild: Lena Thunberg

Forts. från föregående sida...

annan möjlighet än att illegalt försöka lämna landet – med den marockanska polisens goda minne. I livsfarliga båtar har många tagit sig över till Kanarieöarna för att söka asyl. Flera av dem som har haft turen att inte drunkna på vägen har i stället skickats tillbaka – till Marocko, där de fängslats direkt.

Vad kommer att hända när Rabab återvänder till Västsahara? Kommer hon att få behålla sitt pass nu när hon offentligt har berättat sin och studentkamraternas historia? Kan hon fortsätta på universitetet?

Vi promenerar över Drottningtorget på väg mot Centralstationen i Göteborg. En polisbil kör förbi. Rabab tittar misstroget på den och skrattar.

– Är det verkligen en polisbil? Det ser ju ut som en vanlig personbil. I Marocko är polisbilarna stora, täckta och mörka.

Lena Thunberg